

HRVATSKI SABOR

KLASA: 210-01/25-01/1

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 18. prosinca 2025.

Hs**NP*210-01/25-01/1*65-25-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o dopuni Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a, aktom od 16. prosinca 2025. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio sve zastupnike Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a**

Zagreb, 16. prosinca 2025.

KLASA:
URBROJ:

Hs**NP*210-01/25-01/1*6532-2-25-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB

Primljeno:	18-12-2025		
Klasifikacijska oznaka	210-01/25-01/1	Org. jed.	65
Uredništveni broj	6532-2-25-1	Pril.	1
		Vrijednost	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O PREKRŠAJIMA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

Temeljem članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine", br. 81/13., 113/116., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20.i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a, koji će u ime Kluba sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, određeni su svi zastupnici Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA SDP-a

Simša Hajdaš Dončić

KLUB ZASTUPNIKA SDP-a U HRVATSKOM SABORU

**PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O PREKRŠAJIMA
PROTIV JAVNOG REDA I MIRA**

Zagreb, prosinac 2025.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O PREKRŠAJIMA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 - pročišćeni tekst i 5/2014 — Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Ustav Republike Hrvatske u Izvorišnim osnovama sadrži ustavnu odredbu koja uspostavu temelja državne suverenosti u razdoblju Drugog svjetskog rata izrijeком definira "nasuprot proglašenju Nezavisne Države Hrvatske (1941.)" i vezuje je uz odluke Zemaljskoga antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske (ZAVNOH) iz 1943. godine. Ovom formulacijom, ustavotvorac je u same temelje suvremene Republike Hrvatske ugradio antifašizam kao jednu od njezinih fundamentalnih vrijednosti te se definitivno i nedvosmisleno distancirao od totalitarnog, zločinačkog i kvislinškog režima NDH. Slijedom toga, svako javno isticanje ili uporaba simbola, parola i pozdrava koji su neodvojivo vezani uz taj režim u izravnoj je suprotnosti s ustavnim identitetom Republike Hrvatske. Prema stavu Ustavnog suda Republike Hrvatske, tijela javne vlasti su dužna „u obnašanju vlasti voditi računa i o vrijednosnim sadržajima ustavnih načela koja grade identitet hrvatske ustavne države“ i štititi ga ukoliko je on ugrožen (U-II-6111/2013) pa je to dužan učiniti i Hrvatski sabor.

Pozdrav „Za dom spremni“ bio je službeni pozdrav režima odgovornog za masovna ubojstva i progon Židova, Srba, Roma, Hrvata antifašista i drugih skupina. Njegovo današnje javno korištenje vrijeđa žrtve, stvara osjećaj nesigurnosti, normalizira ekstremizam i narušava međunarodni ugled Republike Hrvatske.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Predloženom dopunom članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira eksplicitno se sankcionira javno isticanje, reproduciranje i veličanje simbola fašističkih, nacističkih, ustaških i četničkih pokreta i režima. U hrvatskom društvu ta je potreba posebno izražena zbog kontinuiranih kontroverzi i političkih manipulacija oko ustaškog pozdrava „Za dom spremni“, koji se u dijelu javnosti pokušava lažno prikazati kao „stari hrvatski pozdrav“, unatoč jasnim povijesnim činjenicama i njegovoj isključivoj vezi s ustaškim režimom.

Zbog neujednačene prekršajne prakse u sankcioniranju pozdrava „Za dom spremni“ potrebna je dopuna kako bi se ta praksa uskladila s odlukama Ustavnog suda Republike Hrvatske, koji je je u nekoliko svojih odluka i priopćenju izrazio jasno stajalište da je riječ o ustaškom

pozdravu Nezavisne Države Hrvatske te da taj pozdrav nije u skladu s Ustavom Republike Hrvatske (U-III-1296/2016, U-III-5226/2013, U-III-2588/2016 i SuP-O-1212020).

3. Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Predloženom se dopunom dodatno razrađuje odredba članka 39. Ustava prema kojem je zabranjeno i kažnjivo svako pozivanje ili poticanje na rat ili uporabu nasilja, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti. I Ustavni sud (U-III-2588/2016) i Europski sud za ljudska prava (*Šimunić protiv Hrvatske*, zahtjev br. 20373/17) su zauzeli stav da je „Za dom spremni“ pozdrav koji „*potiče mržnju na temelju rasne, nacionalne i vjerske pripadnosti*“. Tim odlukama su potvrdili da sankcioniranje pozdrava „Za dom spremni“ predstavlja legitimno i nužno ograničenje slobode izražavanja (članak 10. Konvencije) u demokratskom društvu.

Stavak 2. jasno propisuje da takvi sadržaji — uključujući i pozdrav „Za dom spremni“ — predstavljaju narušavanje javnog reda i mira te da se njihovo javno izvođenje i isticanje smatra prekršajem.

Stavak 3. precizno štiti iznimke za znanstvene, obrazovne, umjetničke, novinarske i druge legitimne svrhe. Time se sprječava da zabrana bude zloupotrijebljena za gušenje slobode izražavanja, dok se istovremeno onemogućava prikriveno veličanje ustaške ili bilo koje druge totalitarne ideologije.

Stavak 4. posebno se fokusira na javno veličanje i odobravanje zločina počinjenih nakon završetka Drugog svjetskog rata — prvenstveno zločina nad pripadnicima poraženih vojski, zarobljenicima i civilima koji su stradali bez suđenja i izvan bilo kakvog pravnog poretka. Ovi su zločini dugo bili tabuizirani, a njihovo nekritičko opravdavanje ili glorificiranje potiče nove društvene sukobe, revizionizam i ideološko nasilje u javnom prostoru. Ova odredba osigurava da se veličanje poslijeratnih likvidacija, masovnih grobnica i političkih odmazdi također sankcionira kao narušavanje javnog reda i mira.

Predložena dopuna stoga uspostavlja cjelovit sustav zaštite javnog poretka, povijesne istine i dostojanstva svih žrtava — i onih stradalih od totalitarnih režima tijekom rata, i onih ubijenih u poraću.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva iz državnog proračuna. Sredstva potrebna za izvršavanje ovog Zakona osigurat će se unutar već planiranih proračunskih okvira.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O PREKRŠAJIMA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

Članak 1.

U članku 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, iza stavka 1. dodaju se stavci 2., 3. i 4. koji glase:

„(2) Remećenjem javnog reda i mira iz stavka 1. ovoga članka smatra se javno izvođenje, reproduciranje, nošenje ili isticanje sadržaja fašističkog, nacističkog, ustaškog ili četničkog pokreta ili režima.

(3) Nema prekršaja iz stavka 1. u vezi sa stavkom 2. ovoga članka ovoga članka ako je počinitelj njegova obilježja ostvario u znanstvenom, stručnom, književnom ili umjetničkom djelu ili javnoj informaciji, u obavljanju dužnosti propisane zakonom, političke ili druge javne ili društvene djelatnosti, u novinarskom poslu ili u obrani nekog prava, a to je učinio u javnom interesu ili zbog drugih opravdanih razloga i pritom nije veličao ili odobravao fašistički, nacistički, ustaški ili četnički pokret ili režim.

(4) Kaznom iz stavka 1. ovog članka kaznit će se tko na javnom mjestu veliča ili odobrava zločine počinjene u vezi s Drugim svjetskim ratom protiv pripadnika hrvatskog naroda ili pripadnika nacionalnih manjina zbog njihove vjerske, nacionalne ili etničke pripadnosti, podrijetla, političkog ili drugog uvjerenja ili kakvih drugih osobina.“

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 5. i 6.

Članak 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1. - Eksplicitno se sankcionira javno isticanje, reproduciranje i veličanje simbola fašističkih, nacističkih, ustaških i četničkih pokreta i režima.

Određuje se da sadržaji poput pozdrava „Za dom spremni“ — predstavljaju narušavanje javnog reda i mira te da se njihovo javno izvođenje i isticanje smatra prekršajem.

Precizno se štite iznimke za znanstvene, obrazovne, umjetničke, novinarske i druge legitimne svrhe. Time se sprječava da zabrana bude zloupotrijebljena za gušenje slobode izražavanja, dok se istovremeno onemogućava prikriveno veličanje ustaške ili bilo koje druge totalitarne ideologije.

Posebno se fokusira na javno veličanje i odobravanje zločina počinjenih nakon završetka Drugog svjetskog rata.

Uz članak 2. – Odnosi se na stupanje na snagu ovoga Zakona.

ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE DOPUNJUJE

Članak 5.

Tko na javnom mjestu izvođenjem, reproduciranjem pjesama, skladbi i tekstova ili nošenjem ili isticanjem simbola, tekstova, slika, crteža remeti javni red i mir, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 700,00 do 4000,00 eura ili kaznom zatvora do 30 dana.

Tko bez dozvole nadležnog organa, tehničkim sredstvima, prenosi javne priredbe i manifestacije izvan prostora na kojem se iste održavaju, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 2000,00 eura.

Tko tiskane ili snimljene stvari raspačava na neuobičajen nametljiv ili drzak način, te time remeti mir građana, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 2000,00 eura.